

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XXVII. Cœlestinus III. a Lincon. Episcopo, & Priori de Fractoponte, &
Archidiacono de Marin.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

CAPVT XXVI.

^a Cœlestinus III.

Nobis fuit ex parte tua cum magna diligentia propositum, quod cum quatuor essent à Capitulo constituti, qui debebant quendam in ^b Plebanum eligere, amici ejus de electione, cujus spes habebatur, uneligentium, vel omnibus ^c promiserunt se pecuniam soluturos, eo tamen ignorante, qui hujusmodi interveniente promissione postmodum est electus. Quia igitur super hoc nos consulere voluisti, sollicitudini tuæ breviter respondemus, quod nisi forte constaret illos, qui promissum tale fecerunt, per fraudem in dispendium ipsius, qui eligendus erat, id malitiosè fecisse, quamvis ipse promissionis conscius non fuerit, tamen electio hujusmodi, tanquam simoniaca, per pravitatem hujusmodi adquisita, est penitus ^d reprobanda, &c. Ad ultimum super hoc, quod in fine tuæ consultationis invenimus, hoc duximus respondendum, quod aliquis in Plebanum, seu in quemlibet Ecclesiæ Prælatum electus, & ut dictum est, per pravitatem simoniacam reprobatus, ab Episcopo suo dispensationem aliquam obtinere de jure non ^e potest.

NOTÆ.

^a Cœlestinus III. Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc titulo, cap. 9. nulli tamen exprimitur, cui Prælato rescribat Pontifex.

^b Plebanum. Id est Parochum, quem forsam illi Canonici ut patroni eligebant: & quia nomine colectivo illum præsentabant, ideo si respectu unius intercederet simonia, tota electio vitatur, si autem illis ut singulis talis præsentatio competebat, propter simoniam unius non vitatur præsentatio, ut probat Barbofa in presenti.

^c Promiserunt. Et promissio in hoc simoniae vitio habetur pro datione, cap. 2. de confessis.

^d Reprobanda. Ipseque ita electus debet dimittere Ecclesiam hoc modo acquisitam, cap. ex insinuatione, cap. sicut tuis, hoc titulo, cap. presentium 1. q. 5. cap. penult. de elect. docuit pluribus congestis Barbofa in presenti, tam in collect. quam tom. 6. in select. Anguianus lib. 4. contrav. 6. Licet enim propter ignorantiam, excommunicationem, & suspensionem, in quas alii simoniaci scientes incidunt, non incurrant, tamen ipsa electio simoniacè per ignorantiam facta est nulla, quia in ea deficit substantiale, videlicet ut gratis fiat: quare etsi extraneus dedit cum ignorantia electi, non potest supplere vitium hoc, ideo ea nulla est, nisi

malitiosè, & per calumniam tertius ignorante electo pecuniam dederit, quia cum malitiis hominum non sit indulgendum, cap. Sedes, de rescriptis, l. in fundo, ff. de R. V. nec debeat quis alterius odio prægravari, l. si quis suo, C. de inoffic. testam. hoc casu electio sustinetur, aliàs posset quilibet in præjudicium ejus, qui eligendus erat, malitiosè alicui eligentium pecuniam promittere, ut ita electio simoniaca denuntiaretur, ut docuit Anguianus dict. cap. 6. à quo accepit Barbofa tom. 6. in select. ad hunc sextum.

^e Non potest. Cum eo enim, qui scienter beneficium simoniacè accepit, tantum Summus Pontifex dispensare valet. D. Thomas 2. 2. q. 100. art. ult. & 7. & si simonia commissa est ignorante electo, nec etiam eo ratum habente, etiam solus Summus Pontifex dispensat, ut docet in presenti Innoc. Hostiens. & Panormit. Navarrus ad hunc titulo, lib. 5. consilior. consil. 35. n. 4. sed si beneficium simplex sit, & qui illud simoniacè ignoranter acquisivit, post scientiam illud renunciet, potest illud licite iterum recipere ex Episcopi dispensatione, cap. penult. de elect. docuerunt Binsfeldius in cap. de simoniacis, hoc titulo. Felicianus Vega in cap. 4. §. de adulteris, ex numer. 159. de judiciis, Gibalinus de simonia quest. 31.

CAPVT XXVII.

Cœlestinus III. ^a Lincon. Episcopo, & ^b Priori de Fractoponte, & ^c Archidiacono de Marin.

Dilectus filius noster R. Præpositus nobis patefecit, quod cum ven. f. n. G. ^b Eboracen. Archiepiscopus, eum multis gravaminibus, & ^c variis injuriis afficere non cessaret, promisit ei certam quantitatem pecuniam se daturum, ut ab ipsius defisteret latione. Verum Archiepiscopus post receptionem pecuniam eum, sicut promisit, in pace non dimisit, nec super dignitatibus, & beneficiis suis ab ejus molestatione quievit. Ideoq; disc. v. per A. f. m. quat. si res ita se habet, Archiepiscopum restituere, quod accepit, si eum contra promissionem suam venisse constiterit, auctoritate

rate nostrâ ap. rem. compellatis, & prohibeatis etiam ipsi Archiepiscopo ex parte nostra districtius, ne pendente lite Præpositum ipsum, vel suos molestare præsumat; & si fortè fecerit, per vestram sollicitudinem corrigatur.

NOTÆ.

1. **L** *Inconiensis.*) Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc titul. cap. 10. de Linconiensi Ecclesia egi in cap. 8. de rescriptis; & de Pontefracto Angliæ oppido in cap. cum essent, hoc titul.
2. **G. Eboracensis Archiepiscopus.**) In hac sexta collectione legitur *Archidiaconus*; sed credo retinendam esse præsentem litteram; tum quia Pontifex appellat illum fratrem, quod proprium Episcopi vel Archiepiscopi est, cap. quam gravi, de crimen. fals. tum quia temporibus Cœlestini 111. regebat Ecclesiam Eboracensem Gaufr-

1. dus, ut refert Polyd. Vergil. lib. 14. *hystor. Angliæ*, qui continetur sub littera G.

3. **c. Variis injuriis.**) In nulla ex collectionibus exprimitur, quænam illæ essent, licet ex verbis sequentibus deduci videatur, super beneficiis ecclesiasticis Archiepiscopum eum molestasse; unde pro redimenda vexatione licet pretium dari hinc deducunt repetentes, & probat Barbosa in præfenti, & in cap. *Matthæus*, ubi & nos hujus textus interpretationem adduximus.

CAPVT XXVIII.

Innocentius N. Abbati ^a de Iugo-Dei, & N. Priori de Scillin.

Svam nobis dilecti filii parochiani de Villa franca querimoniam destinarunt, quòd Dalmasius capellanus eorū pro exequiis mortuorū, & benedictione nubentium minùs licitè pecuniam ab eis exigit, & extorquet. Quod si fortè cupiditati ejus non fuerit satisfactum, ne possint mortuorum corpora sepeliri, vel nubentium benedictio celebrari, fictitia ejus impedimenta fraudulenter opponit. Quia igitur exactiones hujusmodi sacrorum canonum obviant institutis, discretioni vestra per Apostolica scripta mandamus, quatenus dictum Capellanum, ut à tanta præsumptione desistat, & etiam pro excessu satisfaciat competenter, moneatis attentius, & efficaciter inducatis. Quod si forrè vestris monitionibus noluerit obedire, ipsi appellatione remotâ pœnam canonicam infligatis. Datum, &c. ij. Kal. Junii.

NOTÆ.

1. **Iugo-Dei.**) Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc titul. cap. 1. & in epistolis Innoc. editis à Sireto, fol. 100. Monasterium de Iugo-Dei est Ordinis Cisterciensis in Angliâ, ad partes Hiberniæ, cujus foundationem refert Jacob Vvareus in *chron. Monast. Hiberniæ*, his verbis: *Leix, alias de Iugo Dei, vulgò Grey Abbey, hoc anno, scilicet 1193. vel secundum annales monasterii B. Mariæ Dublinensis, anno 1190. usque Abbatiam de Iugo Dei in Comitatu Duanensi instituit, Africa uxor Ioannis de Caroy, Vltonie expugnatoris; & filia Godredi Regis Maniæ, in qua ipsa postea sepulta est.* Refert Manrique tom. 3. *annal. Cisterc.* anno 1193. num. 7. Monasterium de Scillin, sive de Sillo, est Ordinis D. Basilii, etiam in Angliâ, ab oppido Silo ita dictum, de quo Polydor. Vergil. lib. 23. *hystor. Angliæ*, fol. 476.
2. **Villafranca.**) Licet nonnullæ villæ sint in Hispania hujus nominis, tamen cum præsentis causa cognitio commissa sit Prælati Angliæ, non potest Innocentius referri ad ullam ex eis, sed ad Villam Francam, quæ extat in Angliâ prope Engolismum, de qua Polyd. Vergil. lib. 19. *hyst. Angliæ*, ita ait: *Illisque passim prostigatis Engolismenses Villam francam, item Rionis, & Fani Basilii arcem cum oppidis aliquot minùs amplius capit: secundum hæc venit auxilio suis Ioannes Normanniæ Dux, qui nonnullis factis cum hoste prælati, Engolismum cum Villafranca, sese oppidanis dederuntibus recepit.*

c. Benedictionibus nubentium.) De quibus egi in cap. 1. de secund. nupt.

COMMENTARIUM.

EX hoc textu sequens communiter deducitur assertio: Pro benedictionibus nubentium, seu exequiis mortuorum, parochus aliquid exigere non debet. Probant eam textus in cap. non satis, cap. *audivimus* cap. ad Apostolicam, de *simon.* cap. secundum 23. q. 8. D. Gregor. lib. 7. *epist.* 55. ad *lanuarium*, cujus verba cum aliis dedi in cap. *abolenda, de sepult.* Illustrant ultra congestos à Barbosa in præfenti, Iulius Labor *var. lucubr. tit. 2. cap. 10.* Lælius Mancinus *sacri juris contr. ov. dissert. 3.* Solorzamus lib. 4. *polit. cap. 24.* Covarr. lib. 1. *variæ. cap. 13.* Petrus Gregor. l. 13. *de republic. c. 17. & lib. 3. partit. tit. 20. cap. 5.* Suarez *de relig. lib. 4. de simon. cap. 10.* Chopinus lib. 2. *de sacra Pol. tit. 7. num. 19.* Balduinus *ad novel. 23.* Iustini. Binsfeldius in præfenti; Gibalinus *de simon. quest. 12. confect. 6.* Lemastre *de juribus Episcop. lib. 2. cap. 6.* Altesserra in præfenti.

Sed pro dubitandi ratione in præsentem assertionem ita insurgo: Nemo debet propriis stipendiis militare, sed si altari servit; de altari vivere potest, juxta Apostolum relatum in cap. cum secundum, de præb. & 1. ad *Corinth. cap. 3. ibi: Vnusquisque autem propriam mercedem accipiet secundum laborem suum.* Laborem enim sine mercede esse, nec jus, nec natura patitur. Et cap. *charitatem 12. q. 2. cap. nisi, § quippe, de renunc. authent. de indic. §. ne autem, collat. 6.* Faciunt textus